

การจัดการความรู้ (KM)		One-Point Lesson (บทเรียนหนึ่งประเด็น)			
ชื่อ	วิธีเลือกของเล่นปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก		เลขที่เอกสาร	10/2566	
			วันที่รายงาน	31 มีนาคม 2566	
ประเภท	☒ ความรู้ทั่วไป ☐ ปัญหาและการแก้ไข ☐ การต่อยอดปรับปรุง	สาขาวิชาเวชศาสตร์ผู้วัยรุ่นนอกเด็ก และวัยรุ่น อาคาร 1 ชั้น 9 โทร 022011244	หัวหน้าภาควิชา	หัวหน้าสาขาวิชา	ผู้จัดทำ*
			ศ.นพ. อนันต์นิตย์ วิสุทธิพันธ์	ผศ.พญ.ปองทอง ปุราณิธี	น.ส.กรวิการ์ บุญตานนท์

ปัญหาและที่มา

หน่วยตรวจเด็กและวัยรุ่น อาคาร 1 ชั้น 2 รพ.รามาธิบดี ให้บริการรักษาพยาบาล ป้องกันโรค และส่งเสริมสุขภาพเด็กและวัยรุ่น มีทั้งกลุ่มเด็กเล็ก (แรกเกิด - 6 ปี) ซึ่งมาพร้อมผู้ปกครอง มีการจัดบริเวณสำหรับนั่งรอ และมีหนังสือนิทานและของเล่นให้เด็กได้เพลิดเพลินระหว่างรอเรียกตรวจ ซึ่งนอกจากสร้างความสุขและเสริมพัฒนาการแล้ว ควรคำนึงถึงความปลอดภัยเนื่องจากในแต่ละปีพบเด็กได้รับบาดเจ็บจากของเล่นจำนวนมาก¹

วัตถุประสงค์

เพื่อให้พยาบาลและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานใน OPD เด็ก สามารถจัดหาของเล่นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กได้

ขั้นตอน

- ค้นหาความเสี่ยง โดยการตรวจสอบของเล่นทุกชิ้นใน OPD เด็กว่ามีความเสี่ยงหรือไม่อย่างไร โดยใช้เกณฑ์ความเสี่ยง 7 ประเภท^{1,2,3} ดังนี้
  - ของเล่นชิ้นเล็ก ที่มีขนาดเล็กกว่า 3.2 x 6 เซนติเมตร รวมถึงเศษวัสดุที่แยกชิ้นส่วนออกมาจากของเล่น แม้กระทั่งลูกโป่ง ล้วนมีความเสี่ยง เพราะเด็กเล็กชอบนำสิ่งของเข้าปาก อาจหลุดเข้าไปอุดตันในหลอดลม ทำให้สำลักหรือติดคอได้
  - ของเล่นสายยาว ที่มีสายยาวเกิน 22 เซนติเมตร เช่น สายกีตาร์ สายโทรศัพท์ อาจพันหรือรัดคอเด็กขาดอากาศหายใจได้
  - ของเล่นแหลมคม เช่น มีด ดาบ ธนู เข็ม หรือชิ้นส่วนของเล่นที่มีความแหลมคม อาจบาดตำที่ผิวหนังดวงตาและผิวหนังได้
  - ของเล่นใช้ยาง เช่น ปืนอัดลม ปืนลูกดอก อุปกรณ์พวกนี้ไม่ควรเรียกว่าเป็นของเล่น หากยิงโดนลูกตาอาจทำให้ตาบอดได้
  - ของเล่นเสียงดัง ที่เสียงดังเกิน 110 เดซิเบล หากได้ยินต่อเนื่องอาจทำลายเซลล์ประสาทการรับเสียงของเด็กได้
  - ของเล่นเคลื่อนที่เร็ว เช่น รถไถ รถหัดเดิน เสี่ยงต่อการหกล้มและพลิกคว่ำ
  - ของเล่นมีสารพิษ มีของเล่นหลายชนิดที่ใช้สีเคลือบตัวของเล่น อาจมีสารโลหะหนักปนเปื้อนเป็นอันตรายกับเด็ก เช่น แมงกานีส อาร์เซนิก สารตะกั่ว โดยเฉพาะสารตะกั่วที่เป็นอันตรายต่อสมองเด็ก
- จัดการความเสี่ยง หากพบของเล่นชิ้นใดมีความเสี่ยงให้นำออก ไม่ควรเสียดาย
- จัดหาของเล่นปลอดภัย หากจะซื้อของเล่นมาเพิ่ม หรือมีผู้บริจาคของเล่น ต้องตรวจสอบของเล่นทุกชิ้นก่อนว่าปลอดภัยสำหรับเด็ก ของเล่นทุกชิ้นต้องมีตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐานความปลอดภัย เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.)
- หมั่นตรวจสอบและดูแลรักษา ของเล่นอาจเสื่อมสภาพ ชำรุด ดังนั้นควรหมั่นตรวจสอบ เช่น ทุกวันหลังปิดบริการ OPD
- อื่น ๆ ที่ทำได้ เช่น สร้างบรรยากาศมุมของเล่นปลอดภัยเพื่อเป็นพื้นที่สำหรับผู้ปกครองนำเด็กมาเล่นผ่อนคลายระหว่างรอตรวจ เป็นการส่งเสริมการใช้หน้าจออย่างถูกวิธี, กำหนดกฎกติกา เช่น เล่นแล้วเก็บเข้าที่

รูปที่ 1 บริเวณสำหรับนั่งรอ ที่ OPD เด็ก
ที่มา: หน่วยตรวจเด็กและวัยรุ่น (ในเวลาราชการ)

รูปที่ 2 เลือกของเล่นปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก
ที่มา: สื่อการเรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัย

ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์

- ป้องกันการเกิดการบาดเจ็บในเด็กเล็ก จากการเล่นของเล่นที่ไม่ปลอดภัย
- หน่วยตรวจเด็กและวัยรุ่น หรือ OPD เด็ก รพ.รามาธิบดี เป็นตัวอย่างของโรงพยาบาลที่ให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยในเด็ก

หมายเหตุหรือข้อจำกัด

การเล่นของเล่นทุกประเภทของเด็กเล็ก ควรอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด

ผลการ	วันที่												
	ผู้ถ่ายทอด												
	ผู้รับการถ่ายทอด												

เอกสารอ้างอิง

1. ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก. เป็ด 10 ของเล่นอันตราย สถาบันฯ เด็ก เตือนพ่อแม่ระวังซื้อเป็นของขวัญให้ลูก. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566. จาก <http://csip.org/wordpress/2022/12/29>
2. อติศักดิ์ ผลิตตผลารพิมพ์; ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก. สื่อการเรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัย:สำหรับบุคลากรทางการแพทย์-สาธารณสุข และผู้ดูแลเด็กปฐมวัย. 2560:1-21.
3. Safe Kids Worldwide. Toy Safety Tips [Internet]. 2015. [cited 2023 March 20];1. Available from: https://www.safekids.org/safetytips/field_age/little-kids-1%E2%80%9334-years/field_risks/toy-safety.